

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

א.המערה	בזכור	משכבי	אישה	כתיב	ביה
2.....					
ב.המערה	בבהמה	...	תניהו	ענין	דבהמה
4.....					
ג.משמש	מת		בעריות		פטור
4.....					
ד.נכרי הבא	על הבהמה	מהו תקלה	וקלון	בעינן	והכא תקלה איכא קלון ליכא
5.....					
ה.ישראל	הבא	על הבהמה	בשוגג	מהו	תקלה וקלון בעינן
6.....					
א.בת	שלוש	שנים	ויום	אחד	מתקדשת בביאה
6.....					
ב.ואם	בא	עליה	יבם	קנאה	
7.....					
ג.וחייבין	עליה	משום	אשת	איש	
7.....					
ד.ומטמאה	את	בועלה			
8.....					
ה.ניסת	לכהן	אוכלת	בתרומה		
8.....					
ו.בא	עליה	אחד	מן הפסולים	פסלה	מן הכהונה
9.....					
ז.ואם בא	עליה	אחד	מכל עריות	האמורות	בתורה מומתין על ידה והיא פטורה
9.....					
ח.בן	תשע	שנים	ויום	אחד	הבא על יבמתו קנאה
9.....					
ט.ואינו	נותן	גט	עד	שיגדיל	
11.....					

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

י.ומטמא	כנדה	לטמא	משכב	תחתון	כעליון
11.....					
יא.פוסל	ואינו	מאכיל			
12.....					
יב.ופוסל	את	הבהמה	מעל	גבי	המזבח
13.....					
יג.ונסקלת	על	ידו			
13.....					
יד.ואם בא על אחת מכל העריות האמורות בתורה מומתים על ידו					
14.....					
טו.המגדף	אינו	חייב	עד	שיפרש	השם
14.....					

דף נה.

א. המערה בזכור משכבי אשה כתיב ביה

כבר התבאר לעיל דף נג. ודף נד. שהשוכב עם זכר שהבא על הזכר או הביא זכר עליו אפילו לא גמר ביאתו¹ כיון שהערה בו דהיינו שהכניס² העטרה³,

¹ ואפילו לא הוציא זרע וכמש"כ בטור אבהע"ז סי' כ

² "באהוריים יש יש שתי שפיות וביניהם יש קמט וסדק עמוק וארוך ע"פ כל האחור והוא ג"כ עובי הירכים ובאמצעיתו יש הנקב שממנו יוצא הרעי והבא על הזכור שחייב ג"כ בהעראה הנה בלי ספק שצריך שיערה בנקב הוא ממש שהרי בשום מקום לא שנינו במשנה הבא על הזכר רק כך שנינו הבא על הזכור ופירש"י בסנהדרין דף נד ע"ב בד"ה חייב שתים דלא מיקרי זכור אלא נקב המשכב והביאו התיו"ט בסנהדרין פ"ז משנה ד' וא"כ הבא על הזכור היינו שבא על הנקב לא על הסדק א"כ העראה דזכור היינו שיכניס העטרה בנקב". (נודע ביהודה תנינא אבהע"ז סי' כג)

³ היינו שבראש הגיד אינו אלא בשר ולא גוף הגיד ולהכי אינו ביאה להתחייב עליו מיתה ועיין בב"ש אבהע"ז סי' כ ס"ק ג' שהביא דברי הט"ז שחילק בין ראש העטרה שפונה לצד הגוף דהיינו החלק העליון שבוה יש חילוק אם הכניס העטרה או לא אבל חלק העטרה הפונה למטה לצד הקרקע ששם מתקצרת העטרה והלכת עד סמוך לראש הגיד ששם יש שביל בין שני הקצוות שמגיעים זה אל זה הוזה כגוף הגיד עצמו ומיד כשנכנס הוזה ביאה וחייב ולכן אם הכניס גם צד התחתון חייב מיד וא"כ יוצא שבדרך כלל חייב אף שמכניס מקצת העטרה והב"ש עצמו חלק עליו דאפי' בתחתית הגיד נקרא עטרה ואינו חייב אם הכניסה עד שיכניס הגיד עצמו דהיינו כל העטרה ועיין בדגול מרבבה שם ובתשובתו בנודע ביהודה תנינא סי' כג ובחת"ס ח"ב סי' צה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

אם היו שניהם גדולים נסקלים שנאמר (ויקרא יח פסוק כב) וְאֵת זָכָר לֹא תִשָּׁכַב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה וְנֹאמַר (שם כ פסוק יג) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוֹמָתוֹ דְּמִיָּהֶם בָּם בֵּין שְׁהִיָּה בּוֹעֵל אוֹ נְבֻעֵל⁴. ואין צריכין העדים לראות כמכחול בשפופרת⁵, אלא משיראו העדים אותם דבוקים זה בזה כדרך המנאפים דהיינו ששוכבין זה על זה בקירוב בשר⁶, נהרגים על זה

ואכמ"ל ועכ"פ לענין מלקות דלא תקרבו חייב אף שלא הכנים דזה נחשב קריבה וכבא דרך אברים וכנ"ל ועיין בעני ארזים אבהע"ז סי' כ ס"ק ב

⁴ חייב הנשכב משום אזהרה יתירה לר' ישמעאל כדאית ליה ולר' עקיבא כדאית ליה עיין סנהדרין פרק ארבעה מיתות נ"ד ע"ב ובכריתות ג' ע"א ומ"מ צריך אזהרה מיוחדת לנשכב, אלמא אילולי כתבה התורה אזהרה מיוחדת לא היה מחייב הנשכב, אע"פ דכל העריות כגון אם והדומה דלא כתיב אזהרה רק להשוכב מ"מ חייבים שניהם בשוה, כמבואר בכמה מקומות בש"ס (כריתות י' ע"ב ועוד) ור"מ כאן פ"א ה"א ופ"ה משגגות ה"ב. וברש"י כריתות ג' ע"א ד"ה דאמר רבי אבהו, הקשה קושיה זאת למה צריך לאו מיוחד לנשכב, ותירץ דגבי עריות שגם האשה מתהנה קרינן ביה ונכרתו הנפשות העושות (ויקרא י"ח, כ"ט), אבל גבי משכב זכר דהנשכב אינו נהנה בעי אזהרה מיוחדת ולכאורה דברי הרש"י (הנ"ל) צ"ע מש"ס דבבא קמא ל"ב ע"א, דמבואר שם דהנשכב אינו עושה מעשה, ומקשה הש"ס הכתיב ונכרתו הנפשות העושות, ומשני דהוא עביד מעשה והנאה לתרווייהו איתא. ועיין בתוס' שם ד"ה איהו, שכתבו דלענין הטאת ולענין מלקות חייבת אע"ג דלית בה מעשה דהתורה אחשביה להנאה מעשה. ולפי דעת רש"י דהנשכב זכר לא מתהנה, א"כ היאך חייב בקרבן ומלקות הא לא קעביד מעשה וגם הנאה אין לו, ולחלק בין נשכב זכר (לשאר עריות) דחוק, וצ"ע. ועיין תוס' יבמות נ"ד ע"ב ד"ה בזכור מהו, כתבו טעם אחר דצריך אזהרה מיוחדת לנשכב כיון דלא הוה דרך ביאה, עי"ש: מנחת חינוך – מצוה קפט – אות ו

⁵ דהיינו הכנסת האברים זה לזה וכמו שפירש"י מכות דף ז ע"א "שפופרת קנה חלול שנותנין בו כחול לכחול עינים מכחול הוא קיסם דק שבו נוטלין הצבע מתוך הקנה".

⁶ כך פירש בשו"ת מהרש"ל סי' לג וכן בשו"ת הרמ"א סי' יב גבי שאר עריות לאפוקי שוכבים זה לצד זה או שהם בבגדיהם שאז אינם נהרגים ומסתברא דה"ה הכא ומעם הדבר עיין בנודע ביהודה שם סי' יא שכתב ע"פ הרמב"ם בפ"ו מהל' א"ב הל' י"ט וז"ל "אין העדים נזקקין לראות המנאפים כמכחול בשפופרת אלא משיראו אותם דבוקין זה על זה כדרך כל הבעולין נהרגין בראיה זו ואין אומרים שמא לא הערה מפני שחזקת צורה זו שהערה עכ"ל. הנה למדנו מדברי רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל שנתן טעם למה סגי אם רואין כדרך המנאפים הואיל ואיכא חזקה שאם שוכבין זה על זה בקירוב בשר בודאי הערה ולכך נהרגין". אמנם בקירוב בשר הביא מחלוקת ראשונים וז"ל "אבל צריכין אנו לעיין מהו כדרך המנאפים, רש"י במכות שם פירש משינהנו עסקי ניאוף ששוכבים בקירוב בשר ונוהגים בדרך תשמיש עכ"ל רש"י. ומדסיים ונוהגים בדרך תשמיש מכלל ששכיבה עליה בקירוב בשר לחוד לא סגי עד שיראו שנוהגים בדרך תשמיש. ולדעתי כוונת רש"י בזה שהוא מתענע עליה ועוסק בדישה כדרך המנאפים אבל אם ראו רק שוכב עליה בקירוב בשר ואפילו רגליו בין רגליה אכתי אין זה ראייה שכבר הכנים המכחול אלא רק ראייה שמכין עצמו לדבר זה ורצונו לעשות כן ואכתי אולי הישב לעשות ולא עשה מעשה ואולי נתחרט ונפלה אימת העבירה. עליו, אלא בעינן לראות שארי עסקי תנועה הרגיל בשעת תשמיש שאין צריך הסתכלות כל כך. אכן בשיטה מקובצת שם כתב בשם הר"ר יהונתן משיראו כדרך המנאפים כלומר שיעמוד האיש על כריסה של אשה אע"פ שאין העדים רואים אם מערה בערותה אם לאו שכיון שכל כך פרץ פרצה כזו על אשת חבירו אי אפשר שלא גמר תאותו עכ"ל. ומדבריו משמע דלא כמו שכתבתי ואע"כ ממשמעות דברי רש"י אינני זו שכוונתו כמ שכתבתי" אמנם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ב. המערה בבהמה... תניהו ענין להעראה דבהמה

עוד התבאר שם שהשוכב עם בהמה, כל הבא⁷ על הבהמה או שהביא בהמה עליו בין כדרכה בין שלא כדרכה כיון שהערה בה או שהערתה בו שניהן נסקלין גם האדם וגם הבהמה שנאמר (ויקרא יח פסוק כג) ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה, ונאמר (שם כ פסוק טז) ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת ואת הבהמה תהרגו בין שרבעה או הביאה עליו.

אשה⁸ שהביאה בהמה עליה כיון שהערתה בה הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה שניהם האשה והבהמה נסקלים שנאמר (שם) ואשה לא תעמד לפני בהמה לרבעה וגו' ונאמר (שם טז) ואשה אשר תקרב אל כל בהמה לרבעה אתה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בם.

ג. משמש מת בעריות פטור

כבר התבאר במסכת יבמות דף נה: שהבא על אחת מן העריות כשהיא מתה, פטור מכלום⁹, שנאמר באשת איש (ויקרא יח פסוק כ) לא תתן שכבתך לזרע, פרט למשמש מתה, או¹⁰ לפי שנאמר (דברים כב פסוק כב) ומתו גם שניהם, פרט למעשה הורדוס¹¹, שהטמין ילדה מבית השמונאים לאחר מותה בדבש והיה בא עליה, וזהו משמש מתה. וכן הבא על הזכר כשהוא מת, פטור¹². אבל הבא על על אחת מן העריות כשהיא טריפה, הרי זה חייב, אף על פי שסופם למות מחולי זה.

עיין באחרונים שהקשו עליו מהא דחייב בהעראה והתחלת העראה היא בלא תנועה. וא"כ מספיק קירוב בשר לחוד בלא תנועה ולכאורה ה"ה נמי הכא בענין משכב זכור

⁷ רמב"ם איסורי ביאה פ"א הט"ז חינוך מצוה רי

⁸ שם הלכה יז

⁹ רמב"ם שם הי"ב וטור שם

¹⁰ סנהדרין סו, לגי' המובאה ברש"י ותוס' שם, ועי' פהמ"ש להרמב"ם סנהדרין נד א

¹¹ ב"ב ג:

¹² עיין סנהדרין עת: ורש"י ד"ה מכאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

המשמש מת בעריות¹³, והוא שבא בלי קישוי, אלא שהיה האבר שלו מדולדל כמו אבר המתים, כגון החולים או מי שנולד כך כגון סריס חמה, ואף על פי שהכניס האבר בידו, אין זו ביאה, ופטור.

ד. נכרי הבא על הבהמה מהו תקלה וקלון בעיניו והכא תקלה איכא קלון ליכא

בן נח חייב¹⁴ על הבהמה בין קטנה בין גדולה, והוא נהרג לבדו, ואין הורגין את הבהמה¹⁵, שלא נצטוו בהריגת בהמה אלא ישראל שיש בכך תקלה

¹³ רמב"ם שם יא וטור שם ועיין בב"ש ס"ק ה שהקשה שבסי' קעה ב מוכח שמקנין על השחוף ושחוף היינו מי שאינו מתקשה ואינו מוליד כמש"כ הטור (שם), והוא מדברי הש"ס בסוטה (כו:): דקאמר שמואל שחוף מקנין על ידו ופוסל בתרומה, וקמ"ל שמואל דביאת שחוף נחשב ביאתו ביאה בין לענין הקנאה לאסור האשה על בעלה ע"י ביאתו, ובין לענין לפוסלה מלאכול בתרומה, הרי מכל זה מבואר דגם בביאת שחוף היינו באבר מת אכתי שם ביאה על זה מדהאשה נאסרת על בעלה על ידו ונפסלת מלאכול בתרומה ע"י ביאתו דנעשית זונה על ידו וע"כ דפסולי דאורייתא היא כמו שמוכח מסוגית הש"ס בסוטה (שם), ומן התורה הוי ביאתו ביאה אלא דליכא בזה חיוב מיתה. ועיין בעצי ארזים (שם סק"ד) חולק על הבית שמואל בזה, דאע"ג שמקנין על ידו מ"מ אינה נאסרת על בעלה ע"י ביאת שחוף, ועוד האריך שם בראיות והוכחות לחיזוק דבריו אלו, ומסיק לבסוף שכן מצא הדבר מפורש בלבוש (שם) שכתב להדיא כן שעל ידי ביאת אבר מת אין האשה נאסרת על בעלה מן התורה אלא מדרבנן, וע"כ דס"ל להלבוש כסברתו דהקנאה בקפידא דבעל תליא רחמנא אף על גב דאין האשה נאסרת על בעלה ע"י, וכן הוא דעת הגאון מוהר"ר ליב בנו של הגאון המחבר שו"ת שער אפרים בקונטרס אחרון (לסי' ע"ח), דבשחוף אינה נאסרת אלא על ידי קינוי וסתירה דוקא דבקפידא דבעל תליא רחמנא. ועי"ש בפתחי תשובה (סק"ג) ובהגרע"ק (שם) שהראו מקום לעיין בקונטרס אחרון להשער אפרים (שם), ועי"ש עוד במש"כ לחלק בשם הגאון מוהר"ר יששכר בערמאן הלוי דיין המצויין דק"ק פירדא יע"א דבמי שאפשר לו לשמש באבר חי ומשמש מת אין ביאתו ביאה, משא"כ בשחוף שהוא בתולדה כן הוי ביאתו ביאה ומקנין על ידו, משא"כ במשמש מת אין מקנין על ידו יעו"ש שהאריך. וכן בשי' למורה סי' כ א, אמנם בשו"ת שבות יעקב (ח"א סי' צ"ד) מבואר דעתו כדעת הבית שמואל דמשמש באבר מת באשת איש האשה נאסרת על ידו מן התורה, והאריך שם לחלוק על סברת הגאון מוהר"ר ליב הנ"ל דקינוי וסתירה בקפידא דבעל תליא רחמנא אעפ"י שאין האשה נאסרת על ידו בעדים בלא קינוי וסתירה, וחולק שם גם על סברת הגאון מוהר"ר יששכר בערמאן הלוי הנ"ל שכתב לחלק בזה בין מי שאפשר לו לשמש באבר חי ומשמש באבר מת דאין ביאתו ביאה ליאסר האשה על בעלה, ובין שחוף דאי אפשר לו לשמש כלל באבר חי כי אם באבר מת דהוי ביאתו ביאה יעו"ש.

¹⁴ רמב"ם הלכות מלכים פרק ט הלכה ו

¹⁵ בעיא דלא איפשימא ופוסק רבינו דלא קטלינן לה מספיקא, כס"מ שם. ועיין שוהם וישפה לתהילה לדוד שם שכתב ודומה לזה כתב המ"מ בהל' אסורי ביאה פ"א ה"ה. והדבר צריך הבנה דלכאורה היא ספיקא דאורייתא מואת הבהמה תהרוגו איך פסקינן לקולא. ואף דנימא דיש בזה איזה חזקה הא זה לא שייך בספיקא דדינא. דמשום החזקה לא ישתנה הדין. ועיין או"ש מש"כ שם ועיין ליקוטי הלכות כד. - : שכתב ומסוגית הש"ס לקמיה משמע דלא נקטו ראית רב ששת להלכה ברורה... כלל היוצא מסוגיא זו דלא מצינן ממתניתין למפשט לחיובא לא אתקלה בלא קלון ולא אקלון בלא תקלה ועל כן נקטו רבוותא להלכה למיפטר בשניהן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

וקלון שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה. אבל בני נח לא חיישינן להו לקלון וגם הם אין מתביישינן¹⁶.

ישראל הבא על גוי זכר חייב הגוי סקילה כדין בהמה¹⁷ ואפילו הגוי קטן פחות מבן ט' שנים ויום אחד.

דף נה:

ה. ישראל הבא על הבהמה בשוגג מהו תקלה וקלון בעיני

השוכב עם¹⁸ הבהמה בשוגג והאשה שהביאה את הבהמה עליה בשוגג אין הבהמה נסקלת על ידן¹⁹ ואף ע"פ שהן גדולים/

א. בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה

כבר התבאר במסכת יבמות דף נז: שהאב²⁰ מקדש את בתו שלא לדעתה, כל זמן שהיא קטנה. וכן כשהיא נערה, רשותה בידו לפיכך מקבל האב קידושי בתו מיום שתלד עד שתבגר, ואפילו היתה חרשת או שוטה וקדשה האב, הרי היא אשת איש גמורה.

ומשום שאשה משהיא בת שלש שנים ויום אחד ביאתה ביאה לכל דבר²¹, אם היתה בת שלש שנים ויום אחד, מתקדשת בביאה מדעת אביה. פחות מכאן, אין ביאתה ביאה, ובתוליה חוזרים, והרי זה כנותן אצבע בעין

¹⁶ רדב"ז שם.

¹⁷ מנ"ח ריא אות ט וז"ל שם "ועיין מה שכתבתי לעיל (מצוה ר"ט אות ז) דאם ישראל בא על זכר גוי חייב הגוי משום נשכב, דגם הוא מצווה על זה, וחויז לזה חייב כבהמה, עיין ר"מ פ"ב מאיסורי ביאה ה"י גבי בא על הגויה שהורגין אותה, ונפקא מינה אפילו אם הבן נח קמן שאין בו דעת או שוטה שאין עונשין אותו עיין ר"מ פ"י ממלכים ה"ב, מ"מ הורגין אותו משום בהמה. וגם כתבתי כיון דהורגין אותו משום בהמה ולא משום לתא דבן נח, א"כ אפשר דנסקל כדין בהמה וגם בעדים ועשרים ושלושה כשור הנסקל"

¹⁸ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יח

¹⁹ בעיא בפרק ד' מיתות ולא איפשיטא ואין סוקלין אותה מספק. מ"מ שם

²⁰ שו"ע ונו"כ שם לו א

²¹ והוא הלכה למשה מסיני כמבואר בפהמ"ש נדה מד, ע"פ גמ' שם מה א: פחותה מבת ג' כשרה לכהונה הלכה למשה מסיני, ועי' תוי"ט שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

שמדמעת וחוזרת ומדמעת²², ולפיכך אם מסר אביה לקידושי ביאה, אינה מקודשת.

ב. ואם בא עליה יבם קנאה

קטנה²³ מבת ג' שנים ויום אחד ביאתה ביאה לכל דבר, ואם בא עליה יבם קנאה קניין גמור והיא אשתו לכל דבר, ויורש נכסי אחיו ויורשה ומטמאה לה²⁴, ויוצא בה ידי מצות יבום, ומגרשה בגט ואינה צריכה חליצה, שקנאה לגמרי בביאה זו, ואף על פי שאין בביאת קטנה משום הקמת שם, הואיל וסופה לבא לידי כך, הותרה מעכשיו.

בא על יבמה הפחותה מבת שלש שנים ויום אחד, אינה נקנית לו כלל, שאין ביאתה ביאה, ואינו יכול לגרשה בגט, וצריך להמתין עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד ויבעול.

אבל לענין חליצה אינה חולצת עד שתגדיל, אפילו בדיעבד אין חליצת קטנה חליצה²⁵ עד שתהא בת י"ב שנים ויום אחד, ויבדקוה אחר הביאה וימצאו שהביאה ב' שערות. ונ"ל טעמא משום דחליצה בדידה תלה רחמנא וחלצה נעלו, ואיפטר בה את עצמה, ואין מעשה קטנה כלום.

ג. וחייבין עליה משום אשת איש

הבא על הקטנה אשת הגדול²⁶ אם קידשה אביה הרי זה בתנא, והיא פטורה מכלום, י"א²⁷ שנאסר על בעלה. וי"א²⁸ שאינה נאסרת על בעלה, כיון שאין לקטנה דעת להחשב בעילתה ברצון, שפיתוי קטנה אונס הוא²⁹. כמו שהתבאר במסכת כתובות דף ב.

²² משנה שם וגמ' שם מה א, ועי' רש"י כתובות יא ב וטור ורמ"א בשו"ע אהע"ז כ א

²³ שו"ע ונו"כ קסז ד

²⁴ ב"ש שם ג

²⁵ ב"ש שם ד

²⁶ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ג הלכה ב

²⁷ דעת הרמב"ם הנ"ל ושתי הדעות בשו"ע באבן העזר קעח ג

²⁸ ועיין ב"ש שם שכנ דעת רוב הפוסקים

²⁹ רמ"א סח ז, ואין לה דעת להאסר על בעלה אפילו אם נראה שהיה ברצון וא"כ ודאי אונס הוא ואינה נאסרת באשת ישראל, ודלא כרמב"ם דס"ל שיש לה דעת להאסר על בעלה. ביאור הגר"א שם ו ב וח"מ סח יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ד. ומטמאה את בועלה

אחד הבא על הנדה,³⁰ או על שומרת יום כנגד יום, או על היולדת, בין כדרכן בין שלא כדרכן, אחד המערה ואחד הגומר, בין גדול שבא על הקטנה בין קטן שבא על הגדולה מתטמא משום בועל נדה.³¹

בד"א כשהיה הבועל בן ט' שנים ויום אחד, והנבעלת היתה בת שלש שנים ויום אחד, אבל פחות מכאן אינו מתטמא משום בועל נדה, אלא משום נוגע בנדה בלבד שהוא ולד ואינו אב, וכן בועל הזב הרי הוא כנוגע בו, ואחד הנוגע בזב או הנבעלת מן הזב.

דף יז

ה. ניסת לכהן אוכלת בתרומה

כבר התבאר במסכת יבמות דף נז: שישראלית³² שנשאת לכהן על ידי חופה וקידושין³³ אפילו קטנה בת ג' שנים ויום אחד שהשיאה אביה שהיא נשואין דאורייתא³⁴ תאכל בתרומה וחזה ושוק. אבל פחותה מבת ג' אין חופתה חופה³⁵, כיון שאין ראוי לביאה והרי זו כארוסה.

³⁰ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק ג הלכה ג

³¹ בבועל נדה כתיב בפ' מצורע: ואם שכוב ישכב איש אותה ותהי נדתה עליו וטמא שבעת ימים וכל המשכב אשר ישכב עליו יטמא. ודרשינן בת"כ: שכוב ישכב לרבות שתי שכיבות, כלומר כדרכה ושלא כדרכה דגם בשלא כדרכה ותהי נדתה עליו, ואם שכוב ישכב לרבות למערה, דמערה כגמר ביאה. איש פרט לקמן פחות מכן תשע, או יכול שאני מוציא בן תשע שנים ויום אחד, ת"ל: ואם שכוב ישכב, כלומר כל שהוא בר שכיבה. אותה פרט למצורעת, כלומר שלא נאמר כמו הבועל נדה כנדה כמו כן בועל מצורעת ותהי צרעתה עליה לעניין טומאה ליטמא שבעת ימים או יותר כפי הסגירה וחלוטה קמ"ל דאינו כן, ואין דינו רק כנוגע בה וטמא טומאת ערב. ערוך השולחן העתיד הלכות משכב ומושב סימן קט סעיף א

³² רמב"ם הלכות תרומות פרק ו הלכה ג

³³ שאע"ג שדין תורה שתאכל משנתארסה שהרי היא קנינו, אבל אסרו חכמים שתאכל עד שתכנס לחופה גזירה שמא תאכיל תרומה לאביה ולאחיה כשהיא ארוסה בבית אביה.

³⁴ אבל אם אין לה אב והשיאוה אמה ואחיה שאינן אלא נשואין דרבנן לא תאכל אלא בתרומה דרבנן כגון בתרומת חו"ל וכיו"ב. דרך אמונה שם לא מתוס' גימין נה. ושאר הראשונים.

³⁵ ר"י קורקום ועי' מל"מ פ"ג מאישות הי"א דדעתו דהרשב"א חולק ע"ז מיהו לענין תרומה מודה דלא אכלה ובשעה"מ ק"י חופת חתנים סי' ז' ובקרן אורה יבמות נ"ז הסכימו דגם להרשב"א אין חופתה חופה לשום דבר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואם הכניסה לחופה פחותה מבת ג' ואח"כ גדלה ונעשית בת ג' יכולה לאכול ע"י חופתה הראשונה³⁶.

ו. בא עליה אחד מן הפסולים פסלה מן הכהונה

עוד התבאר שם שכל³⁷ הנבעלת לאדם שעושה אותה זונה, בין באונס בין ברצון בין בשוגג, בין כדרכה בין שלא כדרכה, משהערה בה נפסלה משום זונה, אפילו היא קטנה ובלבד שתהיה בת שלשה שנים ויום אחד.

איזו³⁸ היא חללה, זו שנולדה מאיסורי כהונה, כגון כהן הדיוט שבא על הזונה או על הגרושה, והוא שתהיה הנבעלת מבת ג' שנים ויום א' ומעלה.

ז. ואם בא עליה אחד מכל עריות האמורות בתורה מומתין על ידה והיא פטורה

הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה במזיד חייב כרת שנאמר (ויקרא יח פסוק כט) **כִּי כָל אִשָּׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הַעֲשִׂוֹת מִקְרֵב עִמָּם, שְׁנֵיהֶם הַבּוֹעֵל וְהַנִּבְעֵלֶת, וְאִם הָיוּ שׁוֹגְגִין חַיִּבִין חֲטָאת קְבוּעָה, וַיֵּשׁ מִן הָעֲרִיּוֹת שֶׁהוּא בְּמִיתַת בֵּית דִּין יִתֵּר עַל הַכֶּרֶת הַשּׁוֹה בְּכוֹלֵן.**

כל אשה³⁹ אסורה מאלו אם היתה בת ג' שנים ויום אחד ומעלה, גדול הבא עליה חייב מיתה או כרת או מלקות, והיא פטורה מכלום, אלא אם כן היתה גדולה.

ואם היתה פחותה מבת ג' שנים הרי שניהן פטורין שאין ביאתה ביאה.

ח. בן תשע שנים ויום אחד הבא על יבמתו קנאה

³⁶ דרך אמונה שם לב מירו' גיטין פ"ה ה"ו

³⁷ שו"ע ונו"כ ו ט

³⁸ שו"ע ונו"כ ז יב

³⁹ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה א, יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר במסכת יבמות דף צו: וב"ב דף קנו. שביאת קטן⁴⁰ אינו קונה ביבמה מן התורה כלל, שהרי קטן אין לו קניין מן התורה, מ"מ כיון שביאת קטן של בן ט' שנים ויום אחד נחשבת ביאה, כגון לענין עריות שהוא נהרג עליו אם היא גדולה, כך גם לגבי יבמה אף על פי שלא קנאה משום שאין לו קניין, מ"מ עשאו רבנן כמאמר בגדול.

לפיכך אם בא קטן בן ט' ויום אחד על יבמתו פסלה על כל האחיין. ואם אחר שבא עליה חזר אחיו הגדול ובא עליה או על צרתה או עשה מאמר או נתן גט או חליץ לה או לצרתה פסלה על הקטן, וצריכה גט משניהם וחליצה.

וכשבא⁴¹ על יבמתו ומת, חולצת ולא מתייבמת, שאין ביאתו קונה קניין גמור כנזכר, ואינה אלא כמאמר בגדול ויש עליה זיקת שני יבמין⁴². שאמרו חכמים כל יבמה שיש עליה זיקת שני יבמין אפילו אין לה צרה, חולצת ולא מתייבמת.

ועל אף⁴³ שקטן מבן ט' שנים ויום אחד ואילך ביאתו נחשבת לביאה, וקונה ביבמתו מדרבנן, דוקא ביבמתו דבביאה תלה רחמנא, עשו ביאת קטן הואיל וביאתו ביאה כמאמר בגדול, וקונה מדרבנן⁴⁴, אף על גב דעדיין קטן הוא ואין שאר מעשיו כלום.

אבל באשה דעלמא לא, שלא תקנו נישואין לקטן, אף על גב דביאתו ביאה קידושי אינן קידושיין, לפיכך נשא אשה ומת ולו אח, פטורה מן חליצה ומן הייבום, שאין קניין קטן כלום עד שיביא שתי שערות.

וכל זה במת קודם שנעשה בן י"ג אבל אחר י"ג אפי' נבדק קודם מותו ולא הביא סימנים חיישינן שמא נשרו ומכ"ש כשמת בלא בדיקה⁴⁵.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קע טז

⁴¹ שו"ע ונו"כ קעד ו

⁴² שמיתת הקטן אינה מפקיעה זקתו כמו שמיתת הגדול אינה מפקיעה זיקת מאמרו

⁴³ שו"ע ונו"כ קסו א, וקעב טז

⁴⁴ ומ"מ זוכה בנכסי אחיו רש"י פ' יוצא דופן ועיין סימן ק"ע ס"ק י"א, ב"ש שם קסז א

⁴⁵ ונרא' לע"ד דאפילו יש ספק אם נבעלה דא"א להתיר מכת ס"ס שמא לא נבעלה ואת"ל נבעלה שמא לא הביא סימנים כי הספק לא נבעלה לא נחשב ספק כלל כו' וגם הספק הב' שמא לא הביא סימנים אינו ספק המועיל מפני חזקה דרבא כו'. בית מאיר ע"ש באורך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ט. ואינו נותן גט עד שיגדיל

עוד התבאר שם שבן ט' שנים ויום אחד שבא על יבמתו שהתבאר שקנאה כמאמר שהיא אשתו מדרבנן, מכל מקום אינו יכול לפוטרה בגט, שאין גיטו גט ואין חליצתו חליצה עד שיגדיל, ויחזור ויבא עליה בגדלות לשם קניין גמור שאז היא אשתו גמורה מן התורה, ואז יכול לפוטרה בגט לבדו.

ואם לא בא עליה אחר שהגדיל ובא להוציאה, צריכה גט וחליצה, גט מדרבנן לביאתו, וחליצה מן התורה לזיקתו.

ואם בא עליה כשהוא קטן ומת קודם שהגדיל או מת אחר שהגדיל אבל לא חזר ובא עליה משהגדיל ולו אח, הרי זו חולצת ולא מתייבמת, אינה מתייבמת מפני⁴⁶ שיש על יבמה זו זיקת ב' אחים, שבביאה זו של קטן לא יצתה מיד זיקת נפילה ראשונה וחלה עליה ג"כ זיקת נפילה שנייה ע"י הביאה הזאת, וא"כ היא זקוקה לאחיו זה מכה נפילות ב' אחים⁴⁷, לכך צריכה חליצה. ואינה פטורה בולא כלום, שמן התורה זקוקה היא מבעלה הראשון.

ואם משהגדיל נשא אשה אחרת ולא חזר ובא על היבמה משהגדיל, ומת, שתיחן חולצות ולא מתייבמות, היבמה אינה מתייבמת משום שיש בה זיקת שני יבמים, והשנייה הרי היא צרת זיקת שני יבמין שהיא אסורה מדרבנן משום אשת אח שלא במקום מצוה, והויא לה כצרת ערוה שאינה מתייבמת, ומ"מ חליצה צריכה שמן התורה זקוקה היא.

י. ומטמא כנדה לטמא משכב תחתון בעליון

נאמר בפרשת מצורע (ויקרא טו פסוק כד) וְאִם שָׁכַב יְשָׁכַב אִישׁ אֶתְּהָּ וְתִהְיֶה נִדְתָּהּ עָלָיו וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל הַמְשָׁכַב אִשָּׁר יְשָׁכַב עָלָיו וְטָמֵא. נצטוינו שבועל⁴⁸ נדה כנדה שהוא אב מאבות הטומאה של תורה מטמא כלים במגע

⁴⁶ ט"ז שם א וב"ש ב

⁴⁷ והתורה אמרה כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם, משמע דוקא כשיש עליה זיקת יבם אחד ולא שיש עליה זיקת שני יבמים, ואף על גב דזיקתה מן הקטן אינו אלא מדרבנן, מ"מ אסמכיה אהאי קרא, ואין הלימוד הזה אלא אסמכתא בעלמא מדרבנן ולא לימוד גמור, דמן התורה לא אשכחן זיקת שני אחין. לבוש וב"ש שם ב

⁴⁸ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק ג הלכה א ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ומטמא אדם במשא ובמוגע ומטמא בהיסט ומטמא משכב ומרכב כנדה⁴⁹.
ואחד הבא על הנדה או על שומרת יום כנגד יום או על היולדת [בין כדרכן
בין שלא כדרכן] אחד המערה ואחד הגומר בין גדול שבא על הקטנה בין
קטן שבא על הגדולה מתטמא משום בועל נדה.

בד"א כשהיה הבועל בן ט' שנים ויום אחד והנבעלת היתה בת שלש שנים
ויום אחד אבל פחות מכאן אינו מתטמא משום בועל נדה, אלא משום נוגע
בנדה בלבד שהוא ולד ואינו אב.

יא. פוסל ואינו מאכיל

כבר התבאר במסכת יבמות דף סז. שבת כהן שנבעלה לאסור לה⁵⁰ והוא
מבן תשע שנים ויום אחד הואיל וביאתו ביאה נפסלה מן הכהונה, ואסורה
מלאכול בתרומה מפני שנעשית זונה או חללה. אבל פחות מכאן אין ביאתו
ביאה ואינו פוסל.

ישראלית שנשאת לכהן חרש⁵¹ או נשאת לכהן קטן בן תשע שנים או
אפילו⁵² לבן י"ג שלא הביא ב' שערות ואפי' ספק אם הביא שאין קניניהם
קנין. אינה אוכלת בתרומה, ואם נבעלה לפסול לה מבן תשע דינה כבת
כהן.

וכן בת כהן⁵³ שנשאת לקטן ישראל אינו פוסלה מתרומה שאין קנינו כלום

⁴⁹ אין משכב בועל נדה ומרכבו כמשכב נדה ומרכבה שהמשכב או המרכב שדרסה עליו נדה אב מאבות
הטומאה ומשכב בועל נדה ומרכבו ולד טומאה ככלים שנוגע בהן שאינן מטמאין אדם ולא כלים אלא אוכלין
ומשקין בלבד, ולמה נגרעה טומאת משכבו מטומאת משכבה מפני שנאמר בבעל נדה ותהי נדתה עליו וטמא
שבעת ימים ונאמר בו כל המשכב אשר ישכב עליו יטמא מאחר שנאמר ותהי נדתה עליו איני יודע שהוא
מטמא משכב ולמה נאמר, מפי השמועה למדו שהכתוב נתקן מטומאה המורה מלטמא אדם וכלים ותלאו
בטומאה קלה שיהיה משכבו ולד ולא יטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין בלבד כשאר ולדות הטומאות.
שם הלכה ב

⁵⁰ רמב"ם תרומות יא

⁵¹ רמב"ם שם ט

⁵² ר"י קורקום

⁵³ יבמות ס"ט א' תד"ה והמפתח ומש"כ הטור י"ד סי' של"א דקטן שנשאת אשה פוסלה תמוה מאד וכבר תמה
כעין זה רעק"א בתוספותיו ביבמות פ"ז אות ע' ועי' נוב"י מהדו"ת י"ד סי' ר"ב ועי' חדרי דעה ס"ם של"א שרצה
לתרץ שדעת הטור באמת שנפסלה:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

יב. ופוסל את הבהמה מעל גבי המזבח

אחד הבהמה⁵⁴ ואחד העוף שנרבעה פסול למזבח, ובמה אמרו שהן אסורין למזבח כשהיו מותרין להדיוט, כגון שהיה שם עד אחד בלבד והבעלים שותקין, או ע"פ הבעלים אף על פי שאין עד כלל. היה שם עד אחד והבעלים מכחישין אותו הרי אלו מותרין אף למזבח.

אין הבהמה נפסלת משום רובע או נרבע עד שיהיה האדם שרבעה בן תשע שנים ויום אחד בין ישראל בין עכו"ם בין עבד הואיל ורבעה אדם נפסלה.

ואם האדם הוא שנרבע מן הבהמה אינה נפסלת עד שתהיה האשה הנרבעת בת שלש שנים ויום אחד או יהא האיש הנרבע בן תשע שנים ויום אחד, אבל בהבהמה אין חילוק בין קטנה לגדולה דשור בן יומו קרוי שור. וי"א⁵⁵ שכשהאדם הוא הנרבע והבהמה היא הרובעת שנהנית מן העבירה נאסרת למזבח גם כשהאדם אינו עדיין ראוי לביאה.

יג. ונסקלת על ידו

קטן בן ט' שנים⁵⁶ ויום אחד שבא על הבהמה או הביאה עליו, היא נסקלת על ידו והוא פטור, היה בן ט' או פחות אין סוקלין את הבהמה שאין ביאתו ביאה, וראוי ליסרו כפי ראות עיני הבית הדין.

⁵⁴ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה א ב.

⁵⁵ הראב"ד השיג על מה שכתב דהאדם הנרבע מן הבהמה צריכה להיות בת ג' שנים ויום אחד או האיש הנרבע בן ט' ויום אחד דאינו כן, דוודאי כשהאדם הוא הרובע צריך להיות ראוי לביאה דאל"כ אין הבהמה נהנית מזה, אבל כשהאדם הוא הנרבע והבהמה היא הרובעת שנהנית מן העבירה נאסרת למזבח גם כשהאדם אינו עדיין ראוי לביאה. ואף על גב דבאיסור סקילה באדם תנן התם מקודם דבעינן בת ג' שנים לא דמי סקילה למזבח, והרי ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים דמסקילה פטורה ולמזבח אסורה ע"ש. ואין זה דמיון דבשם היתה ביאה גמורה משא"כ בכאן (כ"מ), אך קצת ראייה מאי דלא שנינו שם בבת ג' שנים ויום אחד דאז אסרת הבהמה הרובעה ומשמע דלזה א"צ ג' שנים, אך י"ל משום דלאו אורחא דמילתא ואין זה מצוי שהבהמה ירביע קטנה כזו (שם). אבל דברי הראב"ד תמוהין, שהרי בסנהדרין (נה, ב) מפורש כהרמב"ם, שאומר שם על המשנה הקודמת דבת ג' שנים דתנן: ואם בא עליה אחד מכל העריות מומתין על ידה, ואומר הש"ם ואפילו בהמה ע"ש, הרי דגם לבהמה הרובע צריך ג' שנים, וכן מבואר בפשיטות בתוס' שם וביבמות (נו, ב) ובקדושין (י, א). ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צג סעיף י

⁵⁶ רמב"ם איסורי ביאה פ"א הלכה יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

וכן קטנה בת ג' שנים ויום אחד שהביאה בהמה וחיה⁵⁷ עליה בין בהמה גדולה בין בהמה קטנה, כיון שהערתה בה הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה הבהמה נסקלת והיא פטורה, וראוי ליסרה כפי ראות עיני הבי"ד ואם היתה מבת ג' שנים ולמטה אין הבהמה נסקלת.

ד. ואם בא על אחת מכל העריות האמורות בתורה מומתים על

ידן

אשה גדולה⁵⁸ שבא עליה קטן שהוא ערוה עליה אם היה בן ט' שנים ויום אחד ומעלה היא חייבת כרת או מיתה או מלקות והוא פטור, ואם היה בן ט' שנים ולמטה שניהם פטורין.

טו. המגדף אינו חייב עד שיפרש השם

אין המגדף⁵⁹ חייב סקילה עד שיפרש את השם המיוחד של ארבע אותיות כמו שיבואר להלן דף נו. ויברך אותו בשם מן השמות שאינם נמחקים⁶⁰, ועל שאר הכינויים באזהרה.

⁵⁷ עוף לא נזכר, ועיין בזבחים פ"ה ע"ב דלא שייך בעוף רובע את האשה ע"ש, וראה מה עמקו מחשבות רבינו הרמב"ם ז"ל למעיין בש"ס. (מנ"ח ריא אות ב)

⁵⁸ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יג

⁵⁹ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ב הלכה ז

⁶⁰ להלן (דף ס') אמר רב אחא בר יעקב אינו חייב עד שיברך שם בן ארבע אותיות לאפוקי בן שתי אותיות דלא והקשו פשיטא יכה יוסי את יוסי תנן ותירצו מהו דתימא מילתא בעלמא הוא דנקט קמ"ל. ואיכא לישנא אחריןא בנמרא ומכלהו משמע דרב אחא בר יעקב אשמעינן דמתני' בדוקא נקט יכה יוסי את יוסי שהוא שם בן ד' אותיות וא"כ משמע דכי היכי דבשם המבורך הוא בן ארבע ה"ג השם המבורך דהא יוסי את יוסי תנן דמשמע בן ארבע אותיות כמנין יוסי דצריך שיהיה בן ארבע אותיות וא"כ קשה על רבינו ז"ל למה בשם המבורך כתב שיהיה בן ארבע אותיות ובשם המבורך כתב שיהיה אחד מן השמות שאינם נמחקים שהם חמשה אל שדי וכו' דכי אמרו בגמ' על שם המפורש במיתה ועל הכנוי באזהרה בין בשם המבורך והמבורך אמרו. ואם כונתו לפרש שם המפורש שמות שאינם נמחקים וכנויין הם כמו חנון ורחום וכו' אם כן גם השם המבורך היה לו לומר כן ועוד שלשון שם המפורש משמע שם בן ארבע ולא ידעתי לע"ד טעם רבינו בזה. לח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

